

PRIOPĆENJE ZA JAVNOST

u povodu objavljivanja novog broja publikacije
Croatian Economic Outlook (br. 73, rujan 2018.)

U najnovijem broju publikacije *Croatian Economic Outlook* istraživači Ekonomskog instituta, Zagreb najavljuju nastavak trenda umjerenog rasta gospodarstva i u nadolazećem razdoblju. Očekivane **stope rasta realnog BDP-a u iznosu od 3,0 posto u ovoj, uz blago usporavanje na 2,9 posto u 2019. godini**, prije svega se temelje na snažnom rastu domaće potražnje, dok doprinos rastu neto vanjske trgovine ostaje negativan.

Daljnji rast raspoloživog dohotka, uz umjerenu inflaciju, povećanje potrošačkog optimizma, niske kamatne stope, stabilni tečaj kune prema euru, relativno povoljna turistička sezona te nastavak pozitivnih kretanja u domeni javnih financija trebali bi i više nego nadoknaditi usporavanje rasta izvoza te nastavak trenda rasta uvoza. Tako se u ovoj godini od 3,0 posto predviđenog rasta 4,3 postotna boda odnose na domaću potražnju, dok neto vanjska trgovina ima negativan doprinos u iznosu od 1,3 postotna boda. U sljedećoj godini, zbog usporavanja rasta kako osobne tako i državne potrošnje, očekuje se smanjenje doprinosa domaće potražnje na 3,8 postotnih bodova, ali će neto vanjska trgovina, unatoč nešto snažnijem rastu izvoza, i dalje imati negativan doprinos u iznosu od 0,9 postotnih bodova.

Iako sve tri sastavnice domaće potražnje nastavljaju s pozitivnim doprinosom rastu, glavni generator rasta gospodarstva i dalje ostaje potrošnja kućanstva uz očekivanu stopu porasta u iznosu od 3,8 posto u ovoj te usporavanje na 3,1 posto u idućoj godini. S obzirom na stabilno punjenje proračuna, ali i nešto uspješnije povlačenje sredstava iz EU fondova, očekuje se i nastavak rasta državne potrošnje. Tako u ovoj godini očekivani rast državne potrošnje iznosi 2,6 posto dok bi uslijed smanjenja prihoda zbog najavljenih smanjenja poreznih stopa u 2019. rast državne potrošnje trebao usporiti na 2,0 posto. Iako je rast investicijske potrošnje podbacio u odnosu na očekivanja u prvoj polovici godine, očekuje se da će to biti nadoknađeno u trećem i četvrtom tromjesečju, prvenstveno zbog provedbe određenih započetih građevinskih poduhvata te da će investicije završiti 2018. godinu s rastom od 5,3 posto, dok bi u 2019. trebale rasti po stopi od 5,1 posto.

Još jedna prilično povoljna turistička sezona, nastavak rasta potrošnje u EU i globalni rast međunarodne trgovine trebali bi nadoknaditi slabije rezultate iz prvog tromjesečja i dovesti do porasta izvoza od 4,3 posto u ovoj godini, dok se za iduću godinu, uz optimistične prognoze rasta potražnje naših glavnih trgovinskih partnera, predviđa oporavak izvoza sa stopom rasta u iznosu od 4,9 posto. Uvoz, s druge strane, prateći rast domaće potražnje koja sadržava visoku uvoznu komponentu, trebao bi rasti po stopi od 6,9 posto u ovoj godini, uz blago usporavanje na 6,8 posto u 2019.

Nakon što je u 2017., prvi puta u 20 godina, konsolidirani proračun opće države zabilježio suficit, nastavak sličnih kretanja u prvoj polovici ove godine sugerira da bi i ova, kao i sljedeća godina, mogla završiti s pozitivnim saldom proračuna opće države – u iznosu od 0,5 za ovu i 0,3 posto BDP-a za iduću godinu. Istovremeno se očekuje i nastavak smanjenja duga opće države u BDP-u – na razinu od 75,6 posto u 2018. i 70,0 posto u 2019. godini.

Iako dostupni pokazatelji sugeriraju oporavak na tržištu rada, nedostatak radne snage u pojedinim zanimanjima ne samo da stvara pritisak na povećanje plaća nego može dovesti i do ugrožavanja rasta pojedinih sektora, pa i čitavog gospodarstva. Naime, ostvarenje dugoročnih stopa rasta u okruženju bez ili s niskim rastom zaposlenosti malo je vjerojatno, posebno u gospodarstvu temeljenom na uslugama kao što je hrvatsko. Ipak, uz nastavak trenda snažnog pada broja nezaposlenih i umjereni rast zaposlenosti, očekuje se daljnje snižavanje stope nezaposlenosti – na 9,9 posto u 2018. i 8,8 posto u 2019. godini.

Unatoč rastu cijena energije, u nadolazećem razdoblju očekuju se umjerene stope inflacije u iznosu od 1,6 posto za 2018. i 1,5 posto za 2019. godinu. S druge strane, uz nastavak ekspanzivne monetarne politike i daljnju deprecijaciju kune prema euru, za ovu godinu se očekuje razina HRK/EUR tečaja u iznosu od 7,42. S obzirom da je u prvih osam mjeseci ove godine odstupanje od prosječnog godišnjeg tečaja bilo znatno manje nego u prethodne tri godine, čini se da je pojas oko HRK/EUR tečaja dodatno stegnut što može ukazivati na to da je HNB započeo s pripremama za usvajanje eura te se uz nastavak ovakvog trenda za iduću godinu očekuje prosječni HRK/EUR tečaj na razini od 7,40. Konačno, unatoč rastu kredita stanovništvu te naznakama oporavka kreditne aktivnosti prema poduzećima, nastavak razduživanja države navodi na zaključak da će ukupna kreditna aktivnost i u nadolazećem razdoblju biti negativna s očekivanim stopama rasta u iznosu od -1,7 posto u 2018. i -0,9 posto u 2019. godini.

Ipak, istraživači Ekonomskog instituta, Zagreb naglašavaju kako postoje brojni rizici ostvarenja ovih prognoza. Primjerice, očekivane pozitivne trendove u državnim financijama mogla bi ozbiljno ugroziti izdana jamstva za brodogradilište Uljanik, ali i potencijalni troškovi restrukturiranja kako samog Uljanika, tako i Petrokemije. Osim toga, rastući dugovi u zdravstvu, i dalje nerazriješeno pitanje bankovnih tužbi povezanih sa švicarskim frankom, kao i moguće tužbe povezane sa slučajem Agrokor, neizvjesnosti oko mirovinske reforme te zahtjevi sindikata javnih službi za daljnjim povećanjem plaća u javnom sektoru mogli bi dodatno utjecati na ostvarenje projiciranih kretanja u domeni javnih financija. S druge strane, negativna iskustva s povlačenjem sredstava iz EU fondova tijekom posljednjih pet godina, mogući dodatni inflatorni pritisci zbog rasta cijene nafte na svjetskom tržištu i rasta plaća na domaćem tržištu, uz pojačana previranja unutar vladajuće koalicije, mogu dovesti do manje od očekivane investicijske potrošnje i potrošnje kućanstava. Uz to, povećanje američke trgovinske protekcionističke politike uz rast kamatnih stopa u SAD-u, kao i određene političke nestabilnosti unutar EU, mogu negativno utjecati na inozemnu komponentu rasta.

***

Više informacija o prognozama može se pronaći u publikaciji Ekonomskog instituta, Zagreb *Croatian Economic Outlook* br. 73 (rujan 2018.), koja je dostupna na mrežnim stranicama Ekonomskog instituta, Zagreb.

Sažetak prognoza

	2018.	2019.
Rast realnog BDP-a (u %, na godišnjoj razini)	3,0	2,9
Rast potrošnje kućanstava (u %, na godišnjoj razini)	3,8	3,1
Saldo proračuna opće države (prema ESA 2010, % BDP-a)	0,5	0,3